

גליון מס' 186

שבת פרשת אחרי תשפ"ה

ומשנה

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור ולכל דורש ברבים
לאורו ולזכרו של מרן קדוש ישראל ותפארתו שר התורה זיע"א

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

עניין של חינוך

קריאת פרשנינו ביום הכיפורים

מובא במדרש: "אמר רב חייא בר אבא באחד בניסן מתו בניו של אהרן, ולמה מזכיר מיתתן ביום הכפורים, אלא מלמד שכשם שיום הכפורים מכפר כך מיתתם של צדיקים מכפרת". ה'חתם סופר' כתב, שמיתת הצדיקים שמכפרת, זוהי כפרה כללית על כלל הציבור ולא על כל יחיד ויחיד. אולם ישנה אפשרות שמיתת הצדיקים תכפר על ישראל גם על כל יחיד ויחיד, וזה אם יצטער בלבו על מות הצדיק. ועפ"י זה נראה לומר, שלכן נסמכה מיתת הצדיקים ליום הכיפורים, שהוא יום כפרה לישראל בשני אופנים: א. כפרה לכלל ישראל, כמו שנאמר בפרשתנו: "כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכָּפֵר עֲלֵיכֶם לְטָהֵר אֶתְכֶם מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם". ב. כפרה לכל יחיד ויחיד, ובתנאי שיצטער על עוונותיו ויחזור בתשובה. ועל כן נהגו חלק מקהילות ישראל שבהוצאת ספר תורה ביום הכיפורים (שחרית) להגיד פיוטים על מות שני בני אהרן. וכתב השל"ה הקדוש, מצאתי בקונטרסי האר"י ז"ל: המוריד דמעות ביום הכיפורים על מיתת בני אהרן, בניו אינם מתים בחייו, עכ"ד. ובזהר הקדוש (אחרי מות) כתוב: וכל אדם יתעורר בבכי עת קריאתה (פרשת אחרי מות) ויתן אל לבו לשוב מעבירות שבידו בתתו אל לבו מיתתן של צדיקים אלו על חטא אחד... ובה שאמרו המצטער על מיתתן של צדיקים מתכפרין לו עוונותיו...

(הובא בקיצור מתוך העלון 'ברינה יקצורו')

**בברכת שבת שלום –
מערכת לב ארי**

פְּנִינִים מִשְׁלַחַן מַלְכִּים

"בחדש השביעי בעשור לחדש תענו את נפשתיכם" (טז, כט)

סח רבנו המשגיח רבי שלום שבדרון זצ"ל בספרו: 'שאל אביך ויגדך' אודות המעשה שהיה אצל הגאון הצדיק רבי שמחה בונם ורנר זצ"ל. בשכונה שייסד, הלא היא שכונת בתי ורנר בשכנות למאה שערים התגוררה ישישה אחת שזכתה והגיעה לגיל מופלג ביותר מאה ושש עשרה שנים. והנה קרב יום הכיפורים של אותה שנה. הישישה כבר הייתה חלושה ביותר, כמעט כל כוחותיה עזובה, הלכו ושאלו אצל הרופא, האם מותר להניח לה לצום. מיהר הרופא לבודקה וקבע בצורה החלטית ממש, פיקוח נפש! אסור בתכלית להניח לה לצום! שמעה הישישה והגיבה בביטול רב: מאה וארבע שנים שאני צמה ביום הכיפורים והשנה לא אצום?! לא בא בחשבון! אצום כמו תמיד! לא שייך לשנות מאומה! שמע רבי שמחה בונם ורנר והתלבט מה לעשות, הרופא אוסר עליה את הצום, היא אכן ישישה מופלגת בשנים וסכנת פיקוח נפש היא ממש בעליל, מצד שני, היא מתנגדת, היא מסרבת לקבל את הכרעת הרופא, ואולי מי יודע, אם תאכל אולי דווקא זה יזיק לה. הגע בנפשך! ישישה כה מופלגת שעברו עליה כדבריה כבר מאה וארבע תעניות של יום כיפורים כמה זה ישפיע עליה לרעה אם נכריח אותה לאכול! איזו עגמת נפש תהיה לה!... אבל לבסוף מצא רבי שמחה בונם עצה נפלאה, האשה לא רק ישישה וחלושה הייתה אלא גם מאור עיניה כבר ניטל ממנה ולא הבחינה אף בין אור לחושך. שלח לומר לה, יהי כדברייך! את תתעני ביום הכיפורים כמנהגך מימים ימימה, לא ניטול את הדבר הזה ממך. נרגעה הישישה ומלמלה דברי תודה על כך. ואולם, ביום הכיפורים, שעות אחדות בלבד לאחר שהאיר היום, בא רבי שמחה בונם לביתה של הישישה, ביחד עם כמה אנשים צעירים, וביזמתו הוציא אחד מהם שופר ותקע תקיעה, וכל האחרים עמדו וקראו את הקריאה לשנה הבאה בירושלים, כפי המנהג שתוקעים במוצאי יוה"כ"פ... הישישה, שכאמור מאור עיניה כבר ניטל ממנה מפאת זאת לא יכלה עוד לחשב בדייקנות חשבון של שעות, שמעה את הכל וקיבלה כי תם צום יום הכיפורים. הלכה ונטלה לפיה מעט משקה ואוכל והשביעה את נפשה כלאחר הצום בערב... כזו הייתה חרדתו של צדיק זה לנפש אחת מישראל, וכך הפליא בעצמה להחיותה!

(ליקוטים וסיפורים נפלאים)

לע"נ הבחור אריה ז"ל בן דוד ושרה הי"ו

מערכת שיעורי לב ארי – שיעורים שבועיים לאור הפרשה מפי הרב אריה יוסף שליט"א

מעשה שהיה...

'תורה לשמה' \ ספור על רבנו מרן הגאון מופת הדור רבי יוסף תאומים בעל הפרי מגדים זצ"ל וזיע"א

כאשר רבינו אחרי שבע שנות ישיבה בלבוב התקבל כאב"ד ור"מ בפרנקפורט, לכבוד המאורע הזמין לעצמו קפוטה חדשה, מכיון שהיה יושב על התורה בבית המדרש עד שעה מאוחרת בלילה, וכל רגע היה יקר בעיניו מפז, השאיר הגאון ביד אשתו הרבנית סכום כסף לצורך תשלום שכר העבודה לחייט, ברגע שהלה יביא את הבגד המוכן. בבואו הביתה באישון לילה לאחר שהרבנית כבר עלתה על יצועה לישון, הבחין בקפוטה החדשה שהייתה מונחת על השולחן. רבינו חשש שמא היא עדיין לא שילמה ויש בזה משום איסור דאורייתא "לא תלין פעולת שכיר" וגם איסור לחייט שהכשילו, אך את הרבנית לא רצה להעיר משנתה כדי לשאול אותה. סגר איפוא את הדלת ויצא בחשכת הלילה לחפש את החייט, כשמצא את בית החייט רעד הלה בכל איבריו מרוב התרגשות כשהוא תמיה: "מה עושה רבינו בביתי בשעה מאוחרת זו?" הרגיעו הגאון והסביר לו את החשש שכרסם בלבו. ופניו אורו בשמעו מפי החייט שהרבנית שילמה כבר את שכרו.

סיפר האדמו"ר הגאון ר' יוסף גרינוואלד מפאפא, שכאשר רבינו הדפיס את חיבורו, הוא נסע בעצמו למוכרו ללומדי התורה, אולם לצערו הרב לא היו קונים רבים, והייתה לו חלישות הדעת מזה. יעצו לו חסידים שישע למגיד הק' ר' יחיאל מיכל מזלוטשוב ואכן שמע לעצתם ונסע לצדיק כשהגיע אליו, סיפר כי יגע הרבה על חיבורו ועתה אין קונים אותו, ולקח המגיד הק' הספר והביט בו ואמר שהכתוב הוא תורה לשמה ושהזכירו בשמים שיוורו הלכה למעשה מתוך חיבורו, וכששמעו זאת, רבו הרוכשים והלומדים בספרו. (תולדות ויחי יוסף). וכן הגה"ק ר' שניאור זלמן מלאדי, האדמו"ר הזקן ובעל התניא זי"ע אמר: "מכריזים ברקיע כי הלכה כפרי מגדים".

סיפר כ"ק מרן האדמו"ר ר' ישכר דב רוקח (הזקן) מבעלז: "כ"ק אבי זי"ע (מרן האדמו"ר ר' יהושע רוקח) הרים פעם על נס את הפרי מגדים, והיה הדבר אצלי לחידוש, והוא הרגיש בכך ואמר לי: "מהו הרבותא אצלך, דע כי בעל הפרי מגדים על ידי יגיעתו בתורה (לימוד תורה לשמה וכן בשל העובדה שלא היה מחונן בכישרונות) זכה למה שזכו הבעש"ט הק' ותלמידיו זי"ע", וסיים כ"ק מרן זי"ע ואמר: "אלמלא שמעתי הדברים בעצמי מפה קדשו של כ"ק אבי זי"ע לא הייתי מאמין". (נלקט בשינויי לשון קלים מתוך העלון פניני הצדיקים).

הילולא דצדיקייא

הילולת רבנו מרן

מופת הדור

הגאון רבי

יוסף תאומים

זצ"ל זיע"א

בעל הפרי מגדים

(י' אייר ה'תקנ"ו)

הגאון הרב יוסף תאומים זצ"ל הידוע כ'פרי מגדים' - נולד בשנת ה'תפ"ז בכפר שטריץ שליד לבוב בפולין לאביו: ר' מאיר (ששימש כדיין, מגיד מישרים ומורה צדק בלבוב). עם לידתו עברו הוריו ללבוב. בילדותו לא היה מחונן בכישרונות. בשנת ה'תק"ד עבר להתגורר בקומארנו, שם נישא ולאחר מכן במשך עשר שנים שימש כימלמד (וניצל את שעותיו הפנויות לכתובת ספריו). בשנת ה'תקכ"ז עבר לברלין לבת-המדרש של ר' דניאל יפה וביקש לשבת שם כדי לחבר את ספריו (מאחר ושמעו יצא לתהילה, רבים פנו אליו לדון תורה והפריעו לו מלימודו וכפי תיאורו שאין לו פנאי אף לבלוע רוקו, ולכן עשה עצמו כלא מבין את טענותיהם והניחוהו). בשנת ה'תק"ל נפטר אביו והוא התבקש למלא את מקום אביו בלבוב אולם הוא סירב בנימוק שהוא עסוק בכתובת ספריו ובשנת ה'תקל"ד נענה לבקשתם והתמנה לדיין, מגיד מישרים ומורה צדק בלבוב. בשנת תקמ"א התמנה לרב ואב בית דין בפרנקפורט על האודר, בה כיהן אחת עשרה שנה. גם לאחר שהתפרסם כאחד מגדולי הדור, נהג לבקש שלא יפסיקוהו בדרשתו בשאלות וקושיות, כדי שלא יתבלבל. שקדן ומתמיד גדול, וכמעט לא פסק פומיה מגרסה. ענוותן מופלא. גם כשהיה ראש ישיבה ורב עיר נהג לחתום 'יוסף מלמד' (על ששימש בעברו כמלמד תינוקות) בלבד. חריף, בקי ודייקן שאין כמותו. רבנו נלב"ע ב"י באייר ה'תקנ"ב. רבנו חי ופעל כ-65 שנים. ציונו בפרנקפורט על האודר.

ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו תגן עלינו אמן!

למה נתת לי ללכת?...

**"כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם
לפני ה' תטהרו" (טז, ל)**

סח מרן המשגיח רבי שלום שבדרון זיע"א : מעשה שהיה בבית הכנסת שבראדין, כבר סיימו תפילת נעילה של יום הכיפורים ונותר מעט זמן עד לתפילת ערבית. ישבו המתפללים ושוחחו ביניהם שיחת -חולין . ראה זאת רבי בנימין, המגיד של ראדין, ונתעגמה נפשו עד מאוד, כי אחרי יום שלם של עבודת יום-כיפור, כבר שוקעים לשיחה בטלה.

עלה רבי בנימין לבימה ואמר : אמשול לכם משל. כידוע, היו ברוסיה גזירות קשות נגד היהודים, שללו מהם את כל מקורות הפרנסה, הכל נאסר עליהם, ולא הייתה להם ברירה אלא לעסוק במסחר שחור. היו שם שתי עיירות יהודיות, שכל אחת מהן השתייכה למדינה אחרת, ושתייהן היו על הגבול, ובתוכם שביניהן, היה יער שנחשב לשטח הפקר . יהודי שתי העיירות, היו מתגנבים באישון-לילה לתוך היער ומחליפים ביניהם סחורות, וכך הצליחו לעשות קצת לפרנסתם . פעם אחת יצא יהודי אחד באמצע הלילה ועל גבו שק מלא סחורה ונכנס ליער, כדי שיוכל להעבירו בעסקת - חליפין, עם יהודי מן העיירה השנייה. מובן מאליו שהיה מפוחד וזהיר, וכל רשרוש ששמע עצר את נשימתו . לפתע ראה מרחוק שוטר. לבו עמד מלפעוס. מיד הלך והשליך מעל שכמו את השק, שהשוטר לא יוכל לתפוס אותו ביחד עם הסחורה, והמשיך לצעוד כך, ללא הסחורה. אבל פלא בעיניו, הוא רואה שהשוטר מסתכל עליו, אבל הוא עומד כבול-עץ, ללא נוע. הוא מתקרב עוד יותר, והשוטר אינו זז ואינו מניע איבר. החליט היהודי, בוודאי זה איזה גולם או שיכור. אם כך, חושב הוא לעצמו, למה ישאיר את השק הפקר. חוזר הוא על עקבותיו, מרים את השק ושם אותו על שכמו וממשיך ללכת. עיניו אינן סרות מהשוטר, והשוטר ממשיך לעמוד באותו מצב, ללא תנועה, ממשיך הוא ללכת, הוא אפילו עבר כבר את השוטר, הוא כבר בטוח... אבל לפתע, לאחר שעבר את השוטר מרחק מסוים, רואה הוא שהשוטר מתחיל ללכת אחריו. עכשיו כבר אין לו שום ברירה, הוא לא יכול לסלק את השק מעל גבו, שהרי כבר נראה עם השק. לעצור אינו יכול, כי השוטר הולך אחריו. מה לעשות? ממשיך הוא ללכת, והשוטר הולך אחריו ושותק. חושב היהודי, אולי בכל זאת לא קרה כלום. הוא הולך, השוטר הולך אחריו ושותק. מילא, שילך, העיקר שהוא לא אומר כלום. כך עובר היהודי לאורך כל היער, והוא כבר מגיע אל העיירה השנייה, ואז לפתע צועק השוטר כנגדו : היי, יהודי, מה יש לך בשק? ... פורץ היהודי בבכי מר ונואש : רשע מרושע, הלא ראית אותי כבר לפני שלושה קילומטר, למה נתת לי ללכת את כל הדרך הזו, כשלבי דופק והולם בחזקה וכתפי נשברות מכובד המשא? איך יכולת לתת לי ללכת שלושה קילומטר בבוץ ואתה כל הזמן שותק, ועכשיו תשלח אותי חזרה על עקבותיי ? סיים רבי בנימין המגיד ואמר : כך נראה יום-כיפור שלנו עם היצר-הרע, אנחנו באים ל"כל נדרי" והוא שותק. בשחרית הוא שותק, במנחה הוא שותק וגם בנעילה הוא שותק . והנה, עוד מעט כבר מתפללים ערבית, וברגע זה הוא מנתר ממקומו וקופץ עלינו והודף אותנו חזרה לאחור!...

(שאל אביך ויגדך)